

Megnyugodhattak az önkormányzatok **Marad az iparűzési adó**

Förlélegezhetnek a hazai önkormányzatok: az Európai Bíróság október 11-ei döntésében kimondta, hogy a települések jogszerűen szedik a helyi iparűzési adót. A bíróság ítélete szerint összeegyeztethető az uniós joggal ez az adónem, mert alapja nem a cégek forgalmából származó bevétel. A döntéstől Magyarországon több száz per sorsa és évi mintegy 400 milliárd forint adófizetési kötelezettség teljesítése függött, ekkora összeg folyik be ugyanis az önkormányzatokhoz az iparűzési adóból.

Nem sokkal az európai uniós csatlakozás után, 2005-ben több száz hazai cég fordult az önkormányzatokhoz, majd indított bírósági eljárást az iparűzési adó miatt. A társaságok arra hivatkoztak, hogy ez az adónem nem egyeztethető össze az EU ügynevezett hatos áfa-irányelvvel. Ez ugyanis kimondja, hogy a tagállamokban csak egyetlen forgalomalapú adónemet lehet kivetni – a cégek álláspontja szerint ez pedig Magyarországon az általános forgalmi adó (áfa). Ezek

után két magyar bíróság is kérte az Európai Közösségek Bíróságától, hogy határozzon arról, összeegyeztethető-e az iparűzési adó a hatodik HÉA irányelvvel, különösen azzal a tilalommal, hogy a tagállamok nem tarthatnak fenn és nem vezethetnek be forgalmi adó jellegű adózási rendszereket.

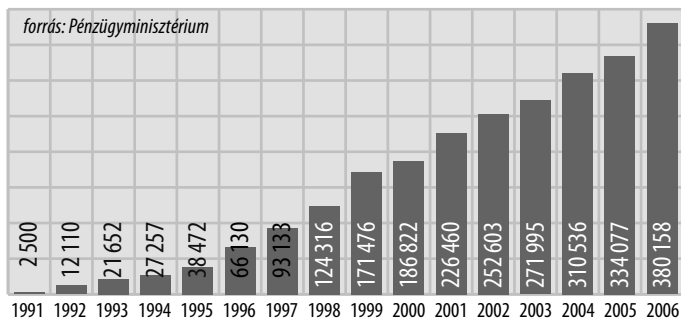
Az Európai Bíróság korábban már döntött egy, a magyar iparűzési adóhoz nagyon hasonló olasz adónemről. A testület tavaly októberben kimondta, hogy az Olaszországban szedett regionális

adó összeegyeztethető az uniós szabályokkal. Ezt követően már valószínűsíteni lehetett, hogy a magyar beadványok ügyében is hasonló ítélet várható, bár korábban több

tett pénzt, amelyek korábban kifogást emeltek. Egyes számítások szerint – ha az Európai Bíróság nekik adott volna igazat – utólag összesen 25 milliárd forintot igényelhetek volna vissza.

A bíróság döntésével az iparűzési adó kapcsán sokat vitatott helyzet egyértelművé vált. Ez jó hír az önkormányza-

A helyi iparűzési adóbevételek alakulása 1991-2006. év között (millió Ft)

nemzetközi és hazai szakértő úgy vélte: az olasz és a magyar adó is ellentétes a közösségi előírásokkal, így az adók beszedése sem szabályos, a pénzt az önkormányzatoknak vissza kell fizetniük.

Az Európai Bíróság október 11-ei ítéletében kimondta, hogy az iparűzési adó nem ütközik a közösségi jogba. A határozat szerint a magyar adó nem áfa jellegű, nem kapcsolódik közvetlenül a termékek árához, és nem a végső fogyasztót terheli.

Az adatok szerint több mint 100 hazai cég kezdeményezett peres eljárást, de az iparűzési adót döntő többségük befizette, mivel a magyar törvények ezt előírják. Az viszont valószínű volt, hogy ha eltörlik a fizetési kötelezettséget, csak azok a cégek kaphatják vissza az addig befize-

toknak, amelyeknek az idén összesen már több mint 400 milliárd forintos bevételük lesz ebből az adónemből, és jó hír a központi költségvetésnek is, amelynek az iparűzési adó megszűnése esetén át kellett volna ezt az összeget csoportosítani a kieső bevétel pótlására. Az önkormányzatok működését ugyanis – elsősorban a nagyobbakat – súlyosan veszélyeztetné ennek az adónemnek a megszűnése. A számítások alapján az már kiderült, hogy a tervezett értékalapú ingatlanadó – legalábbis eleinte – semmiképpen nem lenne elegendő az iparűzési adó pótlására. Gazdasági szakemberek szerint ugyanakkor az iparűzési adó korszerűtlen, mert rontja a vállalkozások versenyképességét. Átfogó adóreformot 2009-re ígér a kormány. Á. K.

Budaörs polgármestere bízott abban, hogy az Európai Bíróság a szakmai érvek alapján az iparűzési adó mellett határoz, és az olasz regionális adót érintő tavalyi döntés után ez várható is volt. Wittinghoff Tamás elmondta: az adó megszüntetése az önkormányzati szektorban súlyos gondokat okozott volna. A polgármester szerint különösen azokon a településeken nem is lehetett volna pótolni a kieső bevételeket, ahol az önkormányzat sokat és sikeresen dolgozott a helyi gazdaság feljlesztéséért, a vállalkozások letelepítéséért. Budaörs is ezek közé tartozik, amit a bevételek aránya is jelez. Az idei költségvetés főösszege eléri a 15 milliárd forintot, ebből 7,5 milliárd forint az iparűzési adó, ami 10 százalékkal több a tavalyinál. Ha a költségvetésen belül csak a folyó bevételeket nézzük, akkor annak már nem a fele, hanem a 70 százaléka a budaörsi vállalkozások által befizetett iparűzési adó.

A polgármester kifejtette: nem zárkózik el egy átfogó adóreformtól, de ez semmiképpen nem járhat azzal, hogy az önkormányzati szféra kevesebb bevételhez jut.

■ A törvényjavaslat parlamenti benyújtása előtt a pénzügyminiszter, valamint az önkormányzati és területfejlesztési miniszter egy minimális terjedelmű és információtartalmú anyagot juttatott el az országos önkormányzati érdekképviseleti szövetségeknek azzal a céllal, hogy az anyagban foglaltak alapján történjen egyeztetés az önkormányzatok gazdálkodásának támogatási lehetőségeiről, a gazdálkodás feltételeiről.

Az anyagról elsőként a Kormány – Önkormányzatok Egyeztető Fórumának önkormányzati oldala fogalmazott meg közös állásfoglalást, amely az Egyeztető Fórum ülésén ismertetésre is került, az egyes érdekszövetségek szóbeli kiegészítésével együtt. A kormányoldal szóbeli kiegészítése a kiküldött anyaghoz, valamint tájékoztatása az érdekszövetségek felvetéseire, észrevételeire, javaslataira, tulajdonképpen nem adott lényeges információt az anyagban leírtakhoz képest.

A költségvetési törvényjavaslat fő kötete a parlamenti benyújtást követően volt megismerhető. A szakmai vélemények, észrevételek, javaslatok megfogalmazásához ma is csak ez az anyag áll rendelkezésre. Jelen állásfoglalás az Állami Számvevőszék költségvetési törvényjavaslatához kötelezően benyújtandó véleményének ismerete nélkül készült.

A törvényjavaslat részét képező fejezeti köteteket is csak október közepén nyújtja be a kormány az Országgyűlésnek. E kötetek szolgálnának az egyes fejezetek sajátosságainak részletekbe menő megismerésére, a sajátos szabályozás indoklására. Mindezek áttekintésére a szakértői vélemény kialakításakor nincs lehetőség.

A költségvetési törvényjavaslatot megalapozó adókat, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjait megillető egyes befizetéseket érintő módosításokról szóló törvényjavaslat is szeptemberben került a Parlament asztalára megvitatásra. Az egyes adótörvények módosításáról szóló T/3892 számú törvényjavaslat általános vitája 2007. október 9-én kezdődött meg. Az egyes

szociális tárgyú törvények módosítását kezdeményező törvényjavaslat végszavazása még nem történt meg. Így a költségvetést és benne a helyi önkormányzatok gazdálkodási, pénzügyi feltételeit alapjaiban is érinthető, módosító törvények nem ismertek. Nem született döntés az érdekegyeztető tárgyalásokon a közszférában 2008-ban megvalósuló bérfejlesztés mértékéről, a többletköltségek finanszírozásának forrásáról...

Az önkormányzati rendszer kialakítását követően, 1994 óta minden kormányzati ciklus elején meghirdetett és megkezdeni tervezett reformszándékok rövid időn belül elhaltak. Az önkormányzatok gazdálkodásának, finanszírozási rendszerének komplex felülvizsgálata, korszerűsítése várta magára.

Évek óta tapasztalható az önkormányzati gazdálkodás pénzügyi szabályozásában a központi szigorítás. Ez az önkormányzati rendszer folyamatos értékvesztését jelenti. A gazdálkodás növekvő feszültségének kezelésére nem ez a megfelelő módszer. A helyi szintre leosztott feladatok a szükséges finanszírozási források biztosítása nélkül újabb és újabb konfliktusokat gerjesztenek.

A költségvetési törvényjavaslatból, a benyújtott és a törvényjavaslatához kapcsolódó többi törvénytervezetből világosan kitűnik, hogy az önkormányzati gazdálkodásban, a forrásszabályozásban 2008-ban sem következik be alapvető változás.

A költségvetési törvényjavaslat véleményezése

A költségvetési törvénytervezet áttanulmányozva az észrevételek, javaslatok az önkormányzatokat érintő rendelkezésekhez kapcsolódnak. Ezek ismertetése előtt szükséges a támogatható központi törekvésekről szólni.

Támogatandó javaslatok

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁST ÉRINTŐEN

✓ a tartós egyensúlyon alapuló növekedés feltételeinek megteremtésével a gazdasági teljesítmény és az életkörülmények tartósan és gyorsuló ütemben közelítsenek az Európai Unió átlagához,

Értékv

FESZÜL

AZ ÉRDEKSZÖVETSÉGEK ÁLLÁSFOGLALÁSA A JÖVŐ ÉVI

„Évek óta tapasztalható az önkormányzati gazdálkodás pénzügyi szabályozásában a központi szigorítás. Ez az önkormányzati rendszer folyamatos értékvesztését jelenti. A gazdálkodás növekvő feszültségének kezelésére nem ez a megfelelő módszer. A helyi szintre leosztott feladatok a szükséges finanszírozási források biztosítása nélkül újabb és újabb konfliktusokat gerjesztenek... A költségvetési törvényjavaslat fő kötete áttanulmányozva megállapítható, hogy a javaslat és az indoklás a helyi önkormányzatok gazdálkodási feltételeire, pénzügyi helyzetének alakulására igen elnagyolt információkat tartalmaz. Így az önkormányzatokat érintő javaslatok megalapozottsága, indokoltsága, összhangja nem biztosított, a javaslatok hatásai, következményei többnyire csak vélelmezhetőek. Az előzetes egyeztetési anyaghoz tett önkormányzati szövetségi észrevételeket, javaslatokat a törvénytervezet nem vette figyelembe” – többek között ilyen szigorú megállapításokat tartalmaz az országos önkormányzati érdekszövetségek közös állásfoglalása, amelyet október 16-án írtak alá. Ez az állásfoglalás nagyon részletes, felsorolja az évek óta halogatott döntéseket, sürgeti az önkormányzatok működéséhez halaszthatatlan források biztosítását, vagyis a feladathoz rendelt értékalapú normatívát.

- ✓ az államháztartási hiány tartós csökkentése,
- ✓ a strukturális változtatások folytatása, többek között a közfeladatok hatékonyabb ellátására ösztönzéssel,
- ✓ a középtávú költségvetési tervezés megerősítése.

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOKAT ÉRINTŐEN:

- ✓ az európai uniós fejlesztési források hatékony felhasználása, az ezekhez szükséges hazai társfinanszírozási források biztosítása, az EU Önerő Alap 50 százalékos bővülése,
- ✓ a szociális rászorultság elvének érvényesítése érdekében a szociális étkeztetésnél, a házi segítség-

nyújtásnál, valamint az időskorúak bentlakásos intézményi ellátásánál a normatív hozzájárulások fajlagos összegének differenciálása,

- ✓ az alapfokú művészetoktatásban hangsúlyosabbá válik a minőségi munka ösztönzése,
- ✓ bővül a rászorult gyermekek kedvezményes étkeztetésének lehetősége.

SÚLYPONTI KÉRDÉSEK

A javaslat szerint az önkormányzatok 2008-ban – hitelforrások nélkül – több mint 3200 milliárd forinttal gazdálkodhatnak. Ez a 2007. évi bevételi lehetőségeket 3-3,5 százalékkal haladja meg. 2008-ban a tervezett infláció 4,5 százalékkal növe-

TSÉG KÓDOLVA esztés

KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLATRÓL

szik. A tervezett infláció figyelembevételével az önkormányzatok 2008. évi bevétele közel azonos a 2007. évvel. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzatok számára szűkülnek a saját forrás növelési lehetőségek és hogy az átlagos inflációt meghaladó kiadási struktúra finanszírozásához növekvő hitelösszegek bevonása válhat szükségessé a működőképesség fenntartásához.

Egyes önkormányzatoknál a működési hitelfelvétel már a gazdálkodást veszélyeztető méretűvé vált. Az önkormányzatok meghatározott körében az éven belül likvid hitel visszafizetéséhez nincs meg a fedezet. Az eladósodás növekedésének megakadályozásához alapvetően a feladat- és hatáskörök felülvizsgálata, ésszerű telepítése, a hatékony, gazdaságos működéshez a megfelelő források biztosítására lenne szükség. Csak egyik, de nem egyedüli eszköz lehet a működési célú hitelek felvételének korlátozását szigorítani.

Reálérték-csökkenést tartalmaz a javaslat

Az önkormányzatok központi költségvetési kapcsolatokból származó bevételei (EU többletforrásokkal) 1,1 százalékkal növekszenek. 4,5 százalékos tervezett infláció a 2008. évi támogatások összegét a 2007. évi összeg 96,7 százalékára csökkenti. 2008-ban tehát a javaslat 3,3 százalékos reálérték csökkenéssel számol az önkormányzatok támogatásánál.

2007-hez hasonlóan 2008-ban is az önkormányzatokat együttesen megillető 40 százalékos személyi jövedelemadóból (a továbbiakban SZJA) a helyben maradó SZJA 8 százalék. A korábbi években ez az arány 10 százalék volt.

A helyben maradó SZJA összege 2007-ről 2008-ra ugyan azonos dinamikával növekszik, mint a 40 százalékos teljes összeg, ám a normatív módon elosztott rész növekedése erőteljesebb. Ez azt jelenti, hogy 2008-ban a központi törekvések, preferenciák teljesíthetőségének fedezetét a kormány nem a külső források növelésével, hanem az önkormányzati rendszeren belüli forrását-csoportosítással, forráscserével javasolja megteremteni. Az állami hozzájárulások és támogatások mintegy 12 százalékos csökkenését a SZJA 10 százalék helyetti 8 százalékos helyben maradó összege (a különbség 28 milliárd Ft), a megyei önkormányzatok részesedésére, valamint a jövedelem differenciálódás mérséklésére szánt SZJA csak 1-1 százalékos növekedése kompenzálja. A SZJA egyre növekvő arányban válik a kötelező feladatok finanszírozásának forrásává...

Csorbul

a gazdálkodási autonómia

Az országos önkormányzati szövetségek javasolják, hogy a helyben maradó SZJA 10 százalékos arányát biztosítsák az önkormányzatok számára. Ez a bevétel a forrása – többek között – a fejlesztések önerő részévé, a helyi igények kielégítését szolgáló feladatellátásnak. Hosszú távon, növekvő mértékben ez a fedezete a hiteltörlesztésnek. A SZJA helyben maradó részének 8 százalékban javasolt mértéke a gazdálkodási autonómiát csorbítja, az önkormányzatok hitelképességét veszélyezteti.

Az önkormányzatok gazdálkodásában is élesen elválík a mindennapi működés és a fejlesztés finanszírozása, a szükséges források biztosítása. A működési kiadások finanszírozására (a kötelező feladatok ellátására, a közszolgáltatások nyújtására) rendelkezésre álló központi források évek óta csökkenő összege arra kényszeríti az önkormányzatokat, hogy a szakmai normáknak megfelelő közszolgáltatások nyújtásához, a bővülő feladat- és hatáskör ellátásához növekvő arányban vonják be saját bevételeiket, vagy a hiány fedezetére növekvő összegben működési hitelt vegyenek fel. A kialakult gyakorlat ismeretében jelentősen torzítja az önkormányzatok pénzügyi lehetőségének megítélését az a szemlélet, amely az önkormányzati költségvetést egy egységnek tekinti, azaz a működést és a fejlesztést egyben vizsgálja.

A reális pénzügyi helyzet értékelése azt mutatja, hogy a 2008. évre tervezett összes központi forrásból működési célra 1173,5 milliárd forint fordítható a 2007. évi 1177,2 milliárd forinttal szemben. Nominálértéken ez körülbelül a két évben azonos összeget jelent. A tervezett 4,5 százalékos infláció figyelembevételével 2008-ban a működési kiadásokra felhasználható központi források reálértéke 2007-hez képest 4,5-4,8 százalékkal alacsonyabb. A javaslat nem támogatható.

Megjegyzendő, hogy az EU támogatás és az ehhez kapcsolódó EU társfinanszírozás növekményének döntő részét a 4-es metró építésének finanszírozási konstrukcióváltása leköti.

Nincs fedezet...

Nincs fedezet...

A költségvetési törvényjavaslat szerint az önkormányzatokat megillető központi források nem tartalmaznak fedezetet a 2007. év után járó 13. havi illetmény, valamint a 2008. évi keresetnövelésből adódó többletköltségek finanszírozására.

A törvényjavaslat 4. § (7) bekezdése rendelkezik a 2007. év után járó 13. havi illetmény egy részének kifizetéséről a céltartalék terhére. A (8) bekezdés pedig a közszférában dolgozók részére teszi támogathatóvá a céltartalékból a 2008. évben járó többlet személyi juttatások és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok kifizetését. A törvényjavaslat indokolása a 2008. évi keresetek összegében az ezévi reálérték megőrzését jelöli meg, mint kormányzati szándékot. A kereset mértékét, a többletkiadások forrását (vagy forrásait) illetően az érdekegyeztető tárgyalásokon kell egyezségeket elkövetni az egyes oldalakat képviselő feleknek...

A törvényjavaslat tehát homályban hagyja, hogy a központi költségvetés egyáltalán nyújt-e fedezetet az önkormányzati szférában foglalkoztatottak keresetnövekményének finanszírozására, s ha igen, azt milyen arányban tenné.

Az általános gazdálkodási feltételek ismeretében jogos igénye az önkormányzatoknak, hogy az érdekegyeztető tárgyalások eredményeként megvalósuló bérfelértékelés forrásoként, teljes összegében, a központi költségvetés szolgáljon.

A helyi önkormányzatok központi költségvetési kapcsolatokból származó bevételeinek alakulása 2007. és 2008. években

Megnevezés	2007 előirányzat (milliárd Ft)	2008 előirányzat (milliárd Ft)	Eltérés (milliárd Ft)	Eltérés %
Személyi jövedelemadó	513,2	565,3	+52,1	110,2
Állami hozzájárulás és támogatás	835,7	733,6	-102,1	87,8
EU támogatás és EU társfinanszírozás	250,7	318,0	+67,3	126,8
Összesen	1599,6	1616,9	+17,3	101,1

A helyi önkormányzatoknak átengedett személyi jövedelemadó alakulása 2007. és 2008. évben

Megnevezés	2007 előirányzat (milliárd Ft)	2008 előirányzat (milliárd Ft)	Eltérés (milliárd Ft)	Eltérés %
Átengedett személyi jövedelemadó (40%)	513,2	565,3	+52,1	110,2
Ebből: helyben maradó (8%)	102,6	113,1	+10,5	110,2
normatív módon elosztva	291,9	332,7	+40,8	114,0
megyei önkormányzatok részesedése	12,2	12,4	+0,2	101,6
jövedelem differenciálódás mérséklése	106,5	107,1	+0,6	100,6

Amennyiben a központi források nem nyújtanak teljes fedezetet a bérfejlesztés finanszírozására, úgy elfogadhatatlan a kormány beavatkozása az önkormányzati bérügyekbe. Ha a kormány helyi szintre telepíti a bérügyeket, akkor nem hozhatók központi jogszabályok a bérekkel kapcsolatosan.

A szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátás finanszírozását vizsgálva többfajta megállapítás tehető:

✓ A pénzbeli szociális juttatások jogcímet a javaslat összevonná a 2007-ben még önálló jogcímként megjelenő lakáshoz jutás feladatai jogcímmel. Az összevonnás révén a kétfajta jogkör változatlan tartalma mellett, a két célra nyújtható központi forrás 10 százalékkal csökken nominálértéken 2008-ban 2007-hez képest. A változatlan feladatkör finanszírozásának terheit – a központi források jelentős mérséklése következtében – az önkormányzatokra hárítja az állam. Problémát jelenthet továbbá a két cél összevonnása az egyes települések esetében amiatt, hogy a 2008-tól egy hozzájárulási előirányzat önkormányzatok közötti elosztását meghatározó mutatószám nem veszi figyelembe a lakáshoz jutás feladatainál 2007-ben alkalmazott mutatószámrendszert. A hozzájárulási önkormányzatok közötti allokációjának változását nem mutatja be a javaslat...

✓ A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (fajlagos összege a 2007. évi 40.000 Ft/főről 2008-ban 30.000 Ft/főre csökken), a támogató szolgáltatás, a közösségi ellátások, valamint az utcai szociális munka jogcímeinél – 2007-hez hasonló elvek

szerint – 2008-ban is a támogatás 50 százalékát kaphatják meg az újonnan belépő önkormányzatok. Ez a finanszírozásbeli diszkrimináció a javasolt formában nem támogatható, mivel az ellátás színvonalában nem lehet aszerint különbség, hogy van-e jogerős működési engedély, vagy sem.

A pénzügyi szigort csak addig az időpontig lenne célszerű fenntartani, amíg a jogerős működési engedélyt az önkormányzat meg nem szerzi. Ezt követően már megilletné a teljes összegű fajlagos normatíva.

Forráskivonás?

✓ 2007-ben önálló hozzájárulási jogcímként, önálló előirányzattal és önálló fajlagos összegekkel jelent meg a költségvetési törvény 1. számú melléklet IX. fejezetében, valamint

a 3. számú mellékletben:

– a hajléktalanok átmeneti intézményei, a gyermekek napközbeni ellátása, a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő szociális juttatások, szolgáltatások jogcímei.

A 2008. évi javaslat szerint ez a három jogcím... azaz a feladatok változatlanul az önkormányzatoknál maradnak, de a fajlagosok finanszírozását szolgáló előirányzatokat már nem nevesíti.

Mindebből az következtethető, hogy vélhetően ennél a három jogcímnél az előirányzatot a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás feladatai és/vagy a szociális és gyermekvédelmi bentlakásos és átmeneti intézményi ellátások jogcímei tartalmazzák. Az összevonnás következtében a szociális és gyermekjóléti, illetve gyermek-

védelmi feladatok ellátására szánt 2008. évi előirányzat együttesen 104 milliárd Ft, míg a 2007. évi öt jogcímen 127,7 milliárd forint.

Az összehasonlíthatóság és az átláthatóság hiánya miatt mintegy 24 milliárd forint forráskivonás vélelmezhető a szociális ellátás ezen területein. Ez mintegy 18 százalékos nominálértékcsökkenést jelent...

A szociális és gyermekvédelmi ellátás ágazat egészét tekintve a fentieket némiképp javítja az, hogy 2008-ban új központosított előirányzat biztosít az önkormányzatok részére forrást (1,2 milliárd forintot) a rászoruló gyermekek nyári étkeztetésének megszervezéséhez. Így az ágazatból 2008-ban 26 milliárd forintot javasol kivonni 2007-hez képest a tervezet.

EGYÉB ÉSZREVÉTELEK, JAVASLATOK

A közoktatási alap-hozzájárulás finanszírozási rendje és a fajlagos összege a 2008/2009-es nevelési, illetve tanévre megegyezik módszerét tekintve a 2007/2008-as tanévre bevezetett rendszerrel. A finanszírozás alapja tehát a teljesítménymutatóhoz kapcsolódó hozzájárulás.

Változást jelent azonban az, hogy a 2008/2009 nevelési, illetve tanévre vonatkozó finanszíro-

A helyi önkormányzatok támogatásai és a normatív támogatáshoz kapcsolódó SZJA alakulása 2007. és 2008. években

Megnevezés	2007 előirányzat (millió Ft)	2008 javasolt (millió Ft)	Eltérés %
Normatív hozzájárulás (támogatás és SZJA)	704986,5	681216,7	96,6
Központosított előirányzatok	98723,8	109312,9	110,7
Működőképesség megőrzése	14200,0	14200,0	100,0
Színházak támogatása	10810,0	10810,0	100,0
Normatív, kötött felhasználású támogatás	158815,3	164566,6	103,6
Címzett és céltámogatás	57500,0	53000,0	92,2
Fejlesztés és vis maior feladatok	10870,0	10870,0	100,0
Vis maior tartalék	360,0	360,0	100,0
4-es metró építés támogatása*	65550,0	16200,0	24,7
Leghátrányosabb kistérségek felzárkóztatása	5800,0	5800,0	100,0
Összesen	1127615,6	1066336,2	94,6

* A 4-es metró építésére előirányzott 2008. évi 70 milliárd Ft-ból 53,8 milliárd Ft EU-s finanszírozási körbe kerül.

zasi rend az egész közoktatási feladatkörre kiterjed. Ez azt jelenti, hogy megszűnik a napközi otthonos ellátás és az alapfokú művelődési ellátás külön normatív támogatása...

Már a 2007. évi költségvetési törvényjavaslatban tett észrevételeinkben kifogásoltuk, hogy a kistételepülések támogatását normatív hozzájárulással 2007 végéig megszünteti a kormány. A betervezett javaslatot az Országgyűlés megszavazta.

A 2008. évi törvényjavaslat ezt a támogatási jogcímet már nem tartalmazza. A javaslat nem támogatható.

A kistételepüléseken a népesség megtartása, az óvodai, általános iskola 1-4 évfolyamának helyben történő oktatása a gyermek testi, szellemi fejlődése szempontjából meghatározó. Erre figyelemmel javasoljuk 2008-ban is fenntartani a lakosság szám szerint differenciált hozzájárulást legalább a 2007. évi fajlagos összeggel...

Javasoljuk a 2008-as támogathatók közé visszaemlíteni azon települési önkormányzatokat, amelyek 2006-ban és 2007-ben az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő helyi/települési önkormányzatok (a továbbiakban: ÖNHKI) támogatásában részesültek.

Ezeket az önkormányzatokat nem lehet kizárni az EU Önerő Alapból támogatáshoz jutás esélyéből és így hosszú távon elzárni az EU által támogatott fejlesztésektől. Ezek az önkormányzatok az önerő biztosításához hitel felvételére is képtelenek, mivel a működési forráshiány miatt a hitel visszafizetésének forrásai nem teremthetők meg. Már csak azért sem, mert a szolgáltatási díjak emelése a lakosság jövedelemviszonyai miatt nem realizálható.

Megfontolandó, hogy az önkormányzati és területfejlesztési miniszter – lehetőség alapján – év közben a rendeletében egyéb, uniós pályázati célok felhasználására is lehetőséget biztosítson ebből az előirányzatból. A javaslat helyett célszerű lenne a törvény 5. számú mellékletében egy fejlesztési cél-listát meghatározni. Ez a

A helyi önkormányzatok központi forrásainak összetétele 2007. és 2008. években

Megnevezés	2007 előirányzat (milliárd Ft)	2008 előirányzat (milliárd Ft)	Eltérés %
Központi költségvetési támogatás, SZJA átengedett összeg és EU támogatás (társfinanszírozással)	1599,6	1616,9	101,1
Ebből:			
1. Fejlesztési célú támogatás (EU támogatással és társfinanszírozással)	422,4	443,4	105,0
2. Működési célú központi forrás	1177,2	1173,5	99,7

lista egyben kielégíthetőségi sorrendet is jelentene. Így a támogatható kör átláthatóvá, kiszámíthatóvá válna, racionálisabbá, gazdaságosabbá tenné az önkormányzatok felkészülését a pályázatokra, a sikeres pályázásra.

A 2007. évi szabályozásnak megfelelően célszerű lenne 2008-ban is a törvény 5. számú mellékletében szabályozni az elbírálás rendjének főbb elemeit, a következő két évre vállalható kötelezettségek mértékét.

A belterületi utak szilárd burkolattal való ellátásának támogatása helyes szándék.

Ezen a jogcímen jelenleg és a javaslat szerint is csak a fővárosi kerületek, valamint meghatározott feltételek esetén a városi önkormányzatok juthatnak központi forráshoz. Azaz a kistételepüléseket a rendszer kizárja e támogatási lehetőségéből.

Javasoljuk ezt a támogatási jogcímet kiterjeszteni a kistételepülésekre is. A támogatás elosztásának módjaként pedig – az esélyegyenlőség elve alapján – azt javasoljuk, hogy 1 forint önkormányzati saját forráshoz 1 forint központi támogatás kapcsolódjon.

2008-ban sem nyújtható központi forrás új címzett támogatási igényhez.

Az így felszabaduló 4,5 milliárd forintból a központi számítások 1 milliárd forint fejlesztési forrást kivonnak az önkormányzati rendszerből. EU programokba be nem férő fejlesztések támogatására ugyanis 3,5 milliárd forint központi forrás jut. A forráskivonást nem támogatjuk.

A kifutó címzett támogatások helyébe lépő javasolt fejlesztési támo-

gatások az önkormányzati társulások feladatellátását ösztönzik, ugyanis csak társulások igényelhetik ezt a központi forrást.

Ez az intézkedési javaslat, a kistételepülések támogatási jogcím megszüntetése, az 1000 fő alatti és körjegyzőséghez nem tartozó önkormányzatok kizárása az ÖNHKI támogatás lehetőségéből a feladatok társulásban történő ellátására kényszeríti a kisebb településeket.

A belterületi vízrendezési célok támogatása 2007-ben 1,5 milliárd forint.

Vélhető, hogy ezek a célok egy év alatt nem teljesülhetnek, mivel fejlesztésekkel valósíthatók meg. A 2008. évi költségkihatásokat ugyan nem ismerjük, ennek ellenére szükséges lenne ezen a címen a determináció mértékével megegyező összeget előirányozni.

2007-ben ÖNHKI támogatást nem igényelhetnek a megyei önkormányzatok.

Az önhibájukon kívüli forráshiány részbeni kezelésére az egyedi mérlegelésen, egyedi döntésen alapuló, a működésképtelen helyi önkormányzatok egyéb támogatása szolgál.

A megyei önkormányzatokat javasoljuk az ÖNHKI támogatás rendszerébe visszaemlíteni. Ez biztosítaná a megyék esetében is a támogatás normativitását, kiszámíthatóságát, átláthatóságát, ellenőrizhetőségét objektív alapokon.

A többcélú kistérségi társulások támogatásának fajlagos összege a támogatási jogcímeinek többségénél szakmailag indokolatlanul tesz különbséget a többcélú kistérségi társulás által fenntartott intézmény és az intézményi társulás által fenntartott intézmény között, ez utóbbi hátrányára.

A diszkrimináció nem indokolt, hiszen mindkét intézménytípust csak akkor illeti meg a támogatás, ha a feladatellátás megfelel a jogszabályi feltételeknek.

Javasoljuk a kétfajta intézménytípust azonos fajlagos összeggel támogatni...

Összegezve: a költségvetési törvényjavaslatban a fentiekben megfogalmazott aggályok nem jelentik a konvergenciaprogramban megfogalmazott főbb célok elvetését.

Az önkormányzatok tudomásul veszik a gazdasági környezet átalakításának szükségességét. Támogatják az ezt szolgáló törekvéseket. De megfelelő kezelési módot kell biztosítani az önkormányzatok folyamatos értékvesztésének megállítására; a többletfeladatok, a kiemelt célok teljesítése ne az önkormányzati rendszeren belüli források átcsoportosításával történjen.

Budapest, 2007. október 16.

A közös állásfoglalást elfogadó Országos Önkormányzati Érdekképviseleti Szövetségek nevében: *Dr. Sütő László*, Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége; *Dr. Wekler Ferenc*, Községek, Kistételepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége; *Szabó Gellért*, Magyar Faluszövetség; *Dr. Gémesi György*, Magyar Önkormányzatok Szövetsége; *Kósa Lajos*, Megyei Jogú Városok Szövetsége; *Dr. Ódor Ferenc*, Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége; *Molnár Gyula*, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége

A központi szolidaritás hiánya

A Kormány és az Önkormányzatok Érdekegyeztető Fórumán Szabó Gellért, a Magyar Faluszövetség elnöke szóbeli kiegészítésként alapvetően a kisebb települések iránti „központi” szolidaritás hiányát sérelmezte.

Véleménye szerint az alapfokú művészetoktatás folyamatosan lévő akkreditálási eljárás szűri az iskolákat, elegendő fokmérő ahhoz, hogy a „megfelelő”, vagy a „kiváló” intézmények közötti minőségi különbséget a normatív finanszírozás tükrözze. A pályázatással elérhető kiegészítő ellátmány lehetősége tovább erőlteti a munka minőségét.

A szövetség számára érthetetlen a nevelési tanácsadás támogatásának költségvetési évhez való rendelése, ami teljesen életszerűtlenül gyakorlatilag kizárja az ugyanazon tanévben belül ugyanazon tanulóknak ténylegesen nyújtott ellátás beszámítását. Javasolják a tanévet meghatározni vetítési időtartamként.

Leginkább az elmaradott kistérségeket célzó „zászlóshajó” program sikere fölött búszult előre a Magyar Faluszövetség elnöke: ha elfogadjuk, hogy valamennyit min-

denki fizessen, „ingyen pénzt nem osztunk” elv jogosságát, akkor alapjaiban lehetetlennek látszik e települési kör számára bármekkora önerő biztosítása is a fejlesztési célokhoz, pályázatokhoz. „A falvak elsősorban létezni, működni akarnak, a fejlesztésekhez történő mégoly kedvezményes hitelfelvétel esetünkben nem evidencia annyira, mint a nagyobb önkormányzatoknál” – mondta Szabó Gellért.

Kérésre folyóiratunk a Magyar Faluszövetség elnökétől megkapta a – kormány 2008. évi költségvetésére vonatkozó – szövetségi véleményt is; Szabó Gellért hangsúlyozta, hogy észrevételük csak a hét országos önkormányzati szövetség által aláírt állásfoglalással együtt érvényes, amelyet a TÖOSZ szakértői a közös állásfoglaláshoz készítettek.

Tekintettel arra, hogy a Magyar Faluszövetség véleménye kistélepléseket érint, ezért közöljük észrevételüket, mely szerint megállapítható, hogy a helyi önkormányzati rendszer finanszírozási reformja (ezúttal is) elmaradt.

Jövőre – főleg a kisebb települések – vagy intézményt tarthatnak fenn, vagy településfejlesztést végezhetnek.

A törvényjavaslat szövegében az önkormányzatokat leginkább a köztisztviselői illet-

ményalap, közalkalmazotti illetménypótlék és a szociális, gyermekvédelmi ellátásokhoz kapcsolódó összegek foglalkoztatják. Sajnos ezek esetében a tervezet nem számol növeléssel. Ennek fényében kissé érthetetlen, hogyan képzelik el a közsféra béreinek „szinten tartását”.

A törvényjavaslat ugyan számol azzal, hogy az önkormányzatok jelentős EU-s támogatásokhoz juthatnak, de ez önmagában semmilyen garanciát nem jelent, mert egyrészt a pályázatokhoz önerész kell (ami viszont nincs), másrészt az értékelési mechanizmusban sok a bizonytalanság. A tapasztalatok azt valószínűsítik, hogy főleg a kis önkormányzatok már a pályázathoz szükséges előfeltételekkel sem rendelkeznek, és ha pályáznak is, kevés eséllyel.

A helyi önkormányzatok normatív hozzájárulásairól

A településüzemeltetési, igazgatási és sportfeladatok normatívája 1380 forinttól 1430 forintra nő, ami igen szerény mértékű növekedés.

Megállapítható, hogy számos normatíva, pl. lakott külterületek, folyékony hulladék ártalmatlanítása, közművelődési, könyvtári feladatok összegei változatlanok maradtak.

A pénzbeli szociális juttatások összege még nem ismert.

A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás közül a kisebb településeket érintő

„A falvak elsősorban létezni, működni akarnak, a fejlesztésekhez történő mégoly kedvezményes hitelfelvétel esetünkben nem evidencia annyira, mint a nagyobb önkormányzatoknál”

normatívák összege, pl. szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás általános feladatai tekintetében változatlan, míg a szociális étkeztetés esetében a normatíva differenciálásra került a nyugdíjminimum százalékos függvényében. Ez a változás vonatkozik a házi segítségnyújtásra is.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás normatívája csökken.

A kistéleplések esetében égetően fontos kérdés a közoktatási alap-hozzájárulás normatívája.

Ez úgy változik, hogy teljesítménymutatós finanszírozással kell számolni úgy az alapfokú művészetoktatás, mint a napközis ellátás terén. A változás következtében az alapfokú művészetoktatás normatív támogatása számításaink szerint a jelenlegi 75 százalékára, a napközi esetében 89 százalékára csökkenne.

Megjegyzendő, hogy a pedagógusok szakmai szolgáltatás igénybevételéhez való hozzájárulás megszűnt, valamint súlyosan érinti a kisiskolákat, hogy a bejáró gyermekek után járó támogatás és a kistéleplések támogatásának normatívája is megszűnt, amelyek hiánya súlyos finanszírozási gondokat okoz az intézményeiket önállóan fenntartó falvakban.

A tankönyvellátási normatívák változatlanok maradtak.

A helyi önkormányzatokat megillető személyi jövedelemadó megosztása

Az erre vonatkozó százalékos mérték és az iparüzési adóelőleget meghatározó adóalap nem változott. A jövedelemkülönbség mérséklésére vonatkozó összeg még nem ismert.

A helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok

A települési önkormányzatok szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújításának támogatásánál kellene érnünk, hogy a községi önkormányzatok is jobban részesüljenek belőle, illetve lehetővé kellene tenni, hogy belterületi utak szilárd burkolattal való ellátásának támogatásából a községi önkormányzatok is részesülhessenek.

A közoktatási fejlesztési célok támogatásának pontos szabályait csak a 2008. 03. 15-ig kiadandó rendelet tartalmazza.

Több kisebb település alapfokú művészetoktatási intézményében bizonytalanságot szül, hogy a támogatás feltételei csak a minősített és kiválóra minősített intézményt illeti meg és a szabályokat csak a 2008. 03. 15-ig kiadandó rendelet tartalmazza.

Összességében megállapítható, hogy a törvényjavaslat alapján a 2008. évben az önkormányzatok gazdálkodása igen nehéz lesz, különös tekintettel a várható energia áremelésekre. *Elfogadhatatlan részünkről az is, hogy a központi költségvetési fejezeteknél nemhogy szinten tartás, de a személyi juttatások növelése sem szerepel a tervezetben.*

Szabó Gellért, elnök

A nagy bajban lévő városok előremenekülnek

Az önkormányzatok eladósodása évek óta egyre komolyabb probléma, de mostanra olyan szintre jutott, hogy már a konvergenciaprogramot is veszélyeztetheti. Nem csoda, hogy a kormány megállítaná e folyamatokat, például úgy, hogy korlátozná a hitelfelvételi lehetőségüket. Ám emellett, hogy jogilag is aggályos lenne ez a szabályozás, az is kérdés, hogy ez a lépés mennyiben befolyásolná a települések működését, fejlesztéseit. Nézzük, mit gondolnak erről az önkormányzatok településpolitikusai, az önkormányzati érdekszövetségek vezetői.

Sütő László, Marcali polgármestere, a Kisvárosi Önkormányzat Országos Érdekszövetségének elnöke azt mondja, hogy privatizációs bevételekre már alig számíthatnak, eladható ingatlanuk, más vagyoni értékük már nem nagyon van, adóból is kevés bevétel származik. Nem véletlen, hogy a kormány éppen a kedvezményes hitelfelvételi konstrukcióról döntött. A polgármester szerint a kormányon belül két szemlélet küzd egymással: a fiskális és a fejlesztési. Az uniós források igénybevételéhez az önkormányzatoknak önrészt kell biztosítaniuk, ezt a pénzt pedig nehéz előteremteniük.

Tarlós István, a fővárosi közgyűlés Fidesz-frakciójának vezetője szerint „a kormány rendkívül elhibázott politikát folytat az önkormányzatokkal szemben. Újabb és újabb feladatokkal árasztja el őket – 1990 óta a számuk meghaladja a százat –, anélkül, hogy biztosítaná az ehhez szükséges forrásokat. Így a településeknek nem sok választási lehetőségük marad. Dobra verik a még megmaradt ingatlanukat – ám már alig van értékesíthető vagyonuk –, alacsonyán tartják a béreket, hagyják lepusztulni az infrastruktúrájukat, épületeiket, lemondanak a fejlesztéseikről. Aki viszont ebbe nem akar beletörődni, túl akarja élni a nehéz időket, hiteleket vesz fel, még ha tudja is, hogy roppant nehezen tudja a pénzt visszafizetni. Ezért nagyon sportszerűtlen lenne, ha ebben megakadályozná őket a kormány, hiszen akkor gúzsba kötve kellene táncolniuk.”

Zongor Gábor, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének főtitkára: „Érthető a kormány aggodalma, hiszen az önkormányzatok eladósodása valóban veszélyezteti a konvergenciaprogram végrehajtását. Ám bármilyen korlátozás csak abban az esetben képzelhető el, ha már megtörtént a települések pénzügyi konszolidációja. Önmagában persze ez a lépés kevés, a finanszírozási rendszert is át kell alakítani úgy, hogy a települések hiánya ne teremtődjön újra, hiszen a nagy bajban lévő városok előremenekülnek a hitelfelvételekkel, kötvénykibocsátásokkal. Évek óta mondogatjuk, hogy racionalizálni kell a feladatokat, különben nem oldhatók meg a problémák, de eddig alig történt elmozdulás ezen a területen. Az önkormányzati vezetőknek mindent meg kell tenniük, hogy a döntéshozókat ráébentse arra: a helyzet tarthatatlan.”

Wekler Ferenc, a Községek, Kistérségek és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetségének elnöke elmondta, hogy az önkormányzatoknak 20-30 milliárd forinttal kellene többet kapniuk ahhoz, hogy a települések, megyék az idegi szinten maradhassanak. Ez az igény a fejlesztésekre nem vonatkozik, itt az uniós források rendelkezésre állnak. A kormány nem tett ígéretet több forrásra, bár nem is zárkózott el, a Mecsnádasd polgármestere azt sem nem zárja ki, hogy több pénzt kapjanak az önkormányzatok. A hitelfelvétellel kapcsolatban megjegyezte: „Nagyon jó lenne, ha a kormány végre eldöntené, hogy mit akar. A pénzügyi tárca egyfelől korlátozni akarja a hitelfelvételt, az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium pedig most dolgozott ki egy nagyon előnyös konstrukciót az MFB közreműködésével. Meggyőződésem, hogy nem törvényekkel, rendeletekkel kell megregulálni az önkormányzatokat, hiszen a települések vezetői át tudják látni, miként alakulnak a bevételeik, kiadásai, s ebbe belefér-e, hogy adósságba verik magukat...”

Az NB II. nyugati csoportjában labdarúgó csapattal rendelkező kft. tulajdon jog átadásával olyan

új befogadó települést keres

amely kellő mértékű önkormányzati és vállalkozói támogatással, megfelelő létesítményekkel rendelkezik és szeretik a labdarúgást.

Ajánlatával keresse Héger Józsefet, a 06-20/9614-650-es telefonon.